

Název práce: Dispozice mortis causa v římském právu v komparaci s občanským zákoníkem

Autor: Kristýna Homolková

Vedoucí práce: Miroslav Černý

Oponent: Petr Dostalík

Rok: Plzeň, 2022

K práci, mně předložené k posouzení, uvádím následující:

Autorka si za téma své práce zvolila popis všech možných způsobů dispozice s majetkem *mortis causa*. Podle mého názoru se jedná o úkol nad její síly. Pro naplnění zadaného úkolu musí nejen popsat (a také se o to pokouší) závěť, odkaz, kodícil, darování *mortis causa* v římském právu

A to nejen institut jako takový, ale i jeho jednotlivé modalities jako je *condicio, dies, modus*. Autorka se neomezuje pouze na stav, v jakém nám tyto instituty představuje justiniánská kodifikace, ale snaží se zohlednit i jejich historický vývoj. A jako by toho nebylo málo, neomezuje se autorka pouze na úpravu římského práva a komparuje v druhé části práce s českým občanským zákoníkem. A to vše na 59 stranách!

Není tedy divu, že jednotlivé instituty římského dědického práva jsou probírány povrchně, že drtivá většina literatury, kterou autorka cituje, jsou učebnice, ať již tuzemské nebo zahraniční. Chybí jediná, jediná monografie nebo odborný článek, který by se zabýval dědickým právem, ať již římským nebo současným! Kde zůstaly práce doc. Saláka, doc. Horáka, dr. Černocho, kteří se tématu dědického práva věnují. A to už vůbec nemluví o starších pracích, ať se jedná o *Ademptio legati* nebo *Dies cedens, dies veniens* nebo o pracech zahraničních autorů. Díky velkému množství témat, kterým se autorka musí věnovat trpí pak zákonitě každé z témat stručností neboť je mu možné věnovat pouze zlomek prostoru. Například problematice darování pro případ smrti v českém právu jsou věnovány pouhé tři odstavce s pouhým jediným odkazem na komentář J. Petrova, který není ani jediným, ani nejpozději vydaným dílem, které by se touto otázkou zabývalo.

Čtenář se tak nedozví z jakého důvodu považoval zákonodárce za nutné, přivést nazpět tento institut dědického práva k životu, z jakého důvodu je darování pro případ smrti řazeno mezi relativní majetková práva, jaký je rozdíl mezi darováním *sub modo* a darováním *mortis causa* (samozřejmě o monografii V. Kleňové na téma *donatio sub modo* není v textu ani zmínka). Stejně tak se čtenář nedozví, jaký největší problém nebo lépe řečeno nesnáze je spojena s darováním pro případ smrti. Ano, odkaz je neodvolatelný, na rozdíl od darování *mortis causa* a ano, po smrti dárce se darování pro případ smrti posuzuje jako odkaz. Ovšem je v současném právu sporné, zda pro darování pro případ smrti platí stejná omezení jako pro odkaz ohledně nakládání s majetkem v neprospěch tzv.

Název práce: Dispozice mortis causa v římském právu v komparaci s občanským zákoníkem

Autor: Kristýna Homolková

Vedoucí práce: Miroslav Černý

Oponent: Petr Dostálík

Rok: Plzeň, 2022

Neopomenutelných dědiců. Tedy zda náhodou není možné obejít omezení pro nakládání s majetkem pro případ smrti právě pomocí *mortis causa donatio*. Další výhradou k práci je, že ani komparace s českým právem není provedena uspokojivě. Autorka ignoruje veškerý právní vývoj od vydání Digest (533 po Kr.) až do vydání nového občanského zákoníku (2012 po Kr.) Navíc se zabývá instituty, které římské dědické právo neznalo, např. dědickou smlouvou - a autorku nijak neomlouvá to, že zařadila institut dědické smlouvy až na konec práce, přestože se jedná o "nejsilnější dědický titul". Stejně tak se autorka věnuje tzv. nepominutelným dědicům pouze v rámci občanského zákoníku a zcela opomíjí zajímavý vývoj, který tento institut prodělal v římském právu (otázka tzv. formálních a materiálních práv nepominutelného dědice). Práce vykazuje na základě údajů antiplagiátorského softwaru katedry pouhou 6% shodu s ostatními zdroji, což je možno považovat za vyhovující.

Je tedy nutno shrnout, že práce je plytká, povrchní, zpracovává velké množství témat, ale není založena na důkladné znalosti ani literatury, ani problematiky. Práce navíc neprovádí řádně komparaci římského práva s právem občanským. Práce tedy nesplňuje ani formální, ani materiální požadavky na tento typ práce kladené a nemohu ji tedy doporučit k obhajobě.

V Přerově, 14. dubna 2022

doc. JUDr. Petr Dostálík, Ph.D.